Onderwerp: Invoering Verordening Minimaregeling Overbetuwe 2020

Ons kenmerk: 20rv000047

Nummer:

Elst, 21 juli 2020

AAN DE RAAD

1. **Voorstel**

    1. Vaststellen van de Verordening minimaregeling gemeente Overbetuwe 2020.

2. Inleiding

In juni 2019 is het beleidsplan “Samen zorgen voor perspectief, armoede raakt ons allemaal” vastgesteld. Hierna wordt dit aangehaald als ‘armoedebeleid’. Een tweetal besluiten zijn hierin vastgelegd:

1. het verruimen van de inkomensgrens voor het toekennen van het persoonlijk minimabudget (PMB) van 110% naar 120% van het wettelijk sociaal minimum (Wsm).
2. afscheid nemen van de Gelrepas en daarvoor een alternatief te vinden;

De verruiming van de inkomensgrens voor het PMB is doorgevoerd en opgenomen in de verordening minimaregeling gemeente Overbetuwe 2020 die middels dit raadsvoorstel aan uw raad wordt voorgelegd ter vaststelling.

Medio september 2019 is de opdracht met de Gelrepas-organisatie beëindigd. Het alternatief voor de Gelrepas is gevonden in de Meedoenregeling. Een inkomens gerelateerde regeling die op digitale wijze wordt uitgevoerd. Een deelnemer krijgt een persoonlijk account en ontvangt jaarlijks een aantal punten waarmee in de bijbehorende webwinkel diensten of producten kunnen worden aangeschaft. Voorbeelden hiervan zijn abonnementen voor sportscholen, zwemles met diploma A-garantie en kledingpakketten. De inkomensgrens voor de Meedoeregeling is eveneens vastgelegd op 120% Wsm. Door toepassing van dit percentage wordt daarmee direct en concreet uitvoering gegeven aan één van de uitgangspunten in het armoedebeleid. Daarnaast biedt de eenduidige inkomensgrens duidelijkheid voor onze inwoners die gebruikmaken van deze voorzieningen. De uitvoering van de Meedoenregeling is in februari 2020 feitelijk gestart. Daarom wordt de verordening met terugwerkende kracht vastgesteld.

Zowel het Persoonlijk minimabudget (hierna: PMB) als de Meedoenregeling zijn inkomensondersteunend van aard. En worden uitgevoerd door toepassing van een geüniformeerde inkomensgrens. Daarom zijn ze gecombineerd opgenomen in de verordening minimaregeling gemeente Overbetuwe 2020.

3. Doel en beoogd effect

Deze verordening heeft tot doel (inkomens)ondersteuning te bieden aan inwoners die leven op en rond het sociaal minimum. Daarbij is het gewenste effect dat door toegang tot de voorzieningen, Persoonlijk Minimabudget en Meedoenregeling, maatschappelijke participatie mogelijk blijft.

4. Argumenten

1.1. Er wordt uitvoering gegeven aan het armoedebeleid.
In het armoedebeleid is opgenomen dat er een vervangende regeling voor de Gelrepas moet worden gezocht. En dat bij de toekenning van het PMB een hogere inkomensgrens moet worden gehanteerd. Instemmen met deze verordening betekent een concrete uitvoering van het armoedebeleid.

1.2. Inwoners bepalen zelf hoe maatschappelijke participatie vorm krijgt.
Inwoners die voor deze regeling in aanmerking komen, worden gefaciliteerd bij het gebruiken van hun keuzevrijheid. Via het PMB kunnen mensen het aan hen toegekend budget (geld) inzetten om deelname aan het maatschappelijk leven te vergemakkelijken. Via de voorziening Meedoenregeling ontvangen deelnemers punten waarmee zelf keuzes worden gemaakt uit voor hen relevant aanbod aan producten en diensten.

1.3 Uniforme inkomensgrens biedt transparantie en duidelijkheid.
Zowel voor het PMB als de Meedoenregeling is een percentage van 120% toegepast, conform het door uw raad vastgestelde armoedebeleid. Dit percentage sluit aan bij de andere inkomensafhankelijke regelingen die van gemeentewege worden uitgevoerd. Het zoveel als mogelijk hanteren van een uniform percentage voor het uitvoeren van inkomensafhankelijke regelingen biedt transparantie en duidelijkheid voor inwoners die gebruik (gaan) maken van de voorzieningen die in deze verordening geregeld worden.

5. Kanttekeningen en risico's

1.1 De voorzieningen worden als openeinde regeling uitgevoerd
Het PMB wordt met een hogere inkomensgrens uitgevoerd. De Meedoenregeling is een geheel nieuwe voorziening. Voor beide voorzieningen geldt dat 2020 een overgangsjaar is waarin we niet beschikken over ervaringscijfers van voorgaande jaren om de kosten mee te ramen. Vanwege het verruimen van de inkomensgrens zullen bij succesvolle uitvoering van de voorzieningen mogelijk meer middelen nodig zijn dan op dit moment begroot.
Daarbij komt dat als gevolg van de coronacrisis meer mensen hun baan verliezen en als gevolg van lagere inkomsten mogelijk een aanvraag zullen doen voor de Meedoenregeling.

1.2 Sporten voor volwassenen
Bij de start van de Meedoenregeling bleek dat de toekenning van het aantal punten voor volwassenen (200) onvoldoende mogelijkheden bood om te sporten op het niveau zoals men gewend was onder de Gelrepasregeling. Sport en beweging zijn speerpunten uit het gemeentelijke sportbeleid. We hebben de intentie om via de Meedoenregeling direct aan te sluiten op het sporttakkoord. Dit willen we doen door het puntenaantal voor volwassenen structureel te verhogen ten opzichte van huidige uitvoeringspraktijk. Sporten blijft daarmee toegankelijk voor volwassenen die op deze manier kiezen voor deelname het maatschappelijke leven.

1.3 Rechtmatigheidscontroles
Onder de Gelrepasregeling werd niet gecontroleerd of pashouders nog rechtmatig gebruik maakten van de Gelrepas. Eenmaal toegelaten tot de voorziening volgde er geen controle meer. Onduidelijk is hoeveel mensen oneigenlijk gebruik maakten van deze voorziening. Omdat het merendeel van de deelnemers oud Gelrepashouders zijn, zijn er al controles uitgevoerd of ze voldoen aan de voorwaarden voordat zij werden uitgenodigd

om deel te nemen aan de Meedoenregeling. Vanaf 2021 worden jaarlijks representatieve steekproeven uitgevoerd onder de deelnemers van het voorgaande jaar. Steekproeven worden uitgevoerd om te bepalen of er sprake is van rechtmatig gebruik en of wijzigingen in inkomenssituaties tijdig worden doorgegeven door de deelnemers. Hierover wordt duidelijk en tijdig gecommuniceerd (onder andere bij toelating tot de voorziening). Hierdoor weten de deelnemers waarom er informatie wordt gevraagd die al eerder is verstrekt en wat de gevolgen zijn als medewerking wordt onthouden.

1.4 Vasthouden aan de huidige uitvoeringspraktijk is nog mogelijk
De formalisering van de Meedoenregeling en de invoering van de vorig jaar besloten verhoging van de inkomensnorm voor het PMB worden voorgelegd op een moment dat er zware financiële keuzes gemaakt moeten worden voor de toekomst. Zowel de claims op de algemene reserve die als aanvullende dekking dienen voor 2020, als de PNL's die bestemd zijn voor uitvoering van het voorgestelde beleid vanaf 2021 zijn onderdeel van de heroverwegingen.

Om de ambities voor de Meedoenregeling te kunnen realiseren zijn vanaf 2021 aanvullende middelen nodig. De keuze om deze middelen op te nemen in de begroting 2021 zal leiden tot een grotere financiële opgave ten opzichte van de kaderbrief. Indien deze middelen niet worden opgenomen in de begroting 2021 kunnen de ambities niet op hetzelfde niveau gehandhaafd worden.

Uw raad heeft als alternatief de mogelijkheid om te besluiten dat de huidige uitvoeringspraktijk van de Meedoenregeling wordt geformaliseerd (toekenning van 600 punten aan kinderen en 200 punten aan volwassenen). Daarmee is naar verwachting ongeveer € 75.000 minder nodig in de begroting 2021. Het betekent voor volwassenen dat de Meedoenregeling wordt uitgevoerd op een lager niveau dan de Gelrepasregeling en zij er op achteruit gaan. Om de regeling structureel binnen de bestaande budgetten te kunnen uitvoeren zijn daarnaast ook aanvullende keuzes nodig.

Met betrekking tot het PMB kan uw raad ook nog besluiten de huidige inkomensnorm van 110% te hanteren, in afwijking van het vastgestelde armoedebeleid. Voor de uitvoering van deze regeling is dan € 100.000 minder nodig in de begroting 2021. Dit zou een voordeel betekenen ten opzichte van de kaderbrief.

6. Financiën

<u>Voorziening Meedoenregeling</u>
De voorgestelde uitgangspunten zijn als volgt:

- Elk punt voor de Meedoenregeling vertegenwoordigt een waarde van € 0,50.
- Kinderen ontvangen 600 punten (€ 300)
- Volwassenen ontvangen 450 punten (€ 225)
- Huiswerkbegeleiding, zwemlessen en de kledingpakketten worden als 0-puntenarrangement aangeboden.
- Deelnemers per peildatum 3-3-2020: 1026
  Waarvan kinderen: 295 (30%)
  Waarvan volwassenen: 731 (70%).

Benutting budget 2020
Voor de totale uitvoering van de Meedoen regeling is in 2020 € 183.400 beschikbaar. We verwachten de volgende kosten:

Budget 2020		€ 183.400
Afrekening Gelrepas	€ 5.000	
Kledingpakketten	€ 50.000	
Huiswerkbegeleiding	€ 15.000	
Zwemlessen	€ 24.000	
Uitvoering Meedoenregeling	€ 34.800	
Prognose punten Meedoenregeling	€ 119.600	
Totale kosten		€ 248.400
Tekort		-€ 65.000

We verwachten een tekort van € 65.000. Dit tekort kan gedekt worden vanuit het restant Klijnsma gelden dat bij de jaarrekening 2018 en de jaarrekening 2019 geoormerkt is toegevoegd aan de algemene reserve. Er is hiervoor ruim voldoende beschikbaar.

De prognose van de benutting van het aantal punten is gebaseerd op een analyse op van de ontwikkeling van het aantal deelnemers van de Gelrepas in het verleden in combinatie met een benutting van 40% (onder de Gelrepas schommelde dit tussen de 40% en 63%).

Op 1 mei is nog slechts € 18.897 besteed door 1057 deelnemers. De lage benutting kan mogelijk worden verklaard door het gegeven dat contributies voor 2020 nog doorlopen op Gelrepassen die in 2019 zijn verstrekt. Daarnaast heeft de coronacrisis de deelname aan het maatschappelijke leven ernstig verstoord. Gezien de huidige ontwikkeling van het benuttingspercentage in combinatie met de coronacrisis is het mogelijk dat de benutting op korte termijn lager uitvalt dan nu berekend.

Na de coronacrisis verwachten we op de lange termijn een hogere instroom. Deelname aan het maatschappelijk leven zal meer en meer normaliseren. Na de crisis heeft actief communiceren over de regeling weer effect omdat inwoners actie kunnen ondernemen. Op lange termijn verwachten we meer deelnemers en meer benutting door de deelnemers waardoor de kosten voor de uitvoering gaan stijgen vanaf 2021. In juli hebben we een herinneringsmailing verzonden aan deelnemers aan de Meedoenregeling. Met deze mailing verwachten we 60% van de deelnemers te stimuleren alsnog gebruik te maken van de regeling waarvoor ze al een account hebben. Daarnaast blijkt uit een analyse van de deelnemersaantallen van de Gelrepas dat de deelnemersaantallen jaarlijks groeien met zo'n 200 personen per jaar.

Dat betekent dat we eind 2021 rekening houden met ruim 1400 deelnemers. Op basis van deze aantallen en de te verwachten kosten komen we uit op een prognose van € 210.000. Om ook structureel de 0-puntenarrangementen en het voorgestelde aantal punten toe te kunnen blijven kennen, is een verhoging van het budget met € 150.000 noodzakelijk.

Voorziening Persoonlijk Minimabudget

In 2019 zijn 895 personen in aanmerking gekomen voor het PMB. De totale kosten voor de uitvoering daarvan bedroeg € 286.823. Een verhoging van de inkomensgrens van 110% naar 120% van het sociaal minimum zorgt voor een stijging van het bereik van 6,7% naar 9,2% van de huishoudens. Dit is een stijging van 37%. Wanneer we deze stijging van 37% berekenen ten opzichte van de kosten 2019 komen we op ongeveer € 105.000 aan hogere kosten uit.

Voor de uitvoering van het PMB is via het armoedebeleid structureel € 100.000 extra beschikbaar gesteld. Dekking daarvan is tevens aangegeven in het armoedebeleid en komt in 2020 ten laste van de claim op de algemene reserve (PNL-post 45a Schulden en Preventie, beschikbaar gesteld via de begroting 2019) en vanaf 2021 structureel ten laste

van PNL-post 57 Nieuwe integrale armoedebeleid (beschikbaar gesteld bij de begroting 2020).

Het betreft echter een open einde regeling, dus de exacte kosten zijn vooraf moeilijk te bepalen. Mogelijk zorgt de corona crisis voor een stijging van het aantal huishoudens dat in aanmerking komt voor het PMB. Indien het budget onvoldoende blijkt te zijn zal dit worden meegenomen in de reguliere P&C documenten.

7. Vervolg

Communicatie
De verordening minimaregeling gemeente Overbetuwe 2020 wordt na vaststelling door de raad gepubliceerd conform de Algemene wet bestuursrecht. De deelnemers aan de regeling Gelrepas zijn al geïnformeerd over de Meedoenregeling. Op de website van de gemeente wordt actief gecommuniceerd over de voorzieningen voor minima.

Participatie
De participatieraad heeft op 6 maart kennisgenomen van het de concepttekst van de verordening. Op 12 maart 2020 heeft de participatieraad een positief advies afgegeven.

Evaluatie
Jaarlijks wordt geëvalueerd of de verordening nog voldoet aan de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan voorzieningen die daarin zijn opgenomen.
Bij de evaluatie betrekken wij ook de meningen en suggesties van onze inwoners die gebruik maken van deze verordening.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. M.F.H. Knaapen	R.P. Hoytink-Roubos

8. Relevante stukken

1. Verordening minimaregeling gemeente Overbetuwe 2020 (20rb000051)
2. Advies participatieraad (20ink04941)

Portefeuillehouder: Dimitri Horsthuis-Tangelder
De behandelend ambtenaar is M.P. van Veen. Technische vragen dienen uiterlijk de donderdagmorgen om 08.00 uur voor de betreffende politieke avond te worden gesteld via griffie@overbetuwe.nl.